

Sdělení

Studentská vědecká konference Katedry psychologie FF OU, 4. 3. 2015

Studentské vědecké konference jsou již tradiční součástí náplně práce Katedry psychologie, a tak i letos dostali studenti možnost prezentovat své odborné práce před pedagogy a spolužáky. Před zcela zaplněnou učebnou E-308 se tentokrát rozhodlo jít „s kůží na trh“ devět studentů. Všechny příspěvky se zabývaly zajímavými tématy a nutily k zamyšlení. To ostatně dokazoval i zájem publika, které si je vyslechlo s velkým zaujetím.

V programu konference studenti vystoupili s příspěvky, jejichž anotace jsou uvedeny dále:

- Daniel Cabák – Individuální determinanty ovlivňující přímou interakci učitele a studenta ve výuce na vysoké škole
- Soňa Tichá – Nadané děti předškolního věku z pohledu učitelů mateřských škol
- Bc. Aneta Bajgarová, Bc. Adéla Rašíková – Smysl práce učitelů základních škol a jejich pracovní angažovanost
- Bc. Sandra Študlová – Pracovní spokojenost učitelů gymnázií a jejich angažovanost v povolání
- Mgr. Vladimír Sácký – Teoretické a diagnostické aspekty narcismu a machiavelismu
- Jana Gregorová – Diskriminace na základě sexuální orientace
- Natálie Malá – Strategie regulace emocí ve vztahu k osobnostním rysům v období mladší dospělosti
- Veronika Bilanová – Kvalita života rodičů dětí s poruchou autistického spektra

Odborná porota, ve složení tří pedagogů katedry a jedné studentky, měla nelehký úkol: vybrat z výše uvedených příspěvků tři nejlepší. Všechny příspěvky splňovaly náročná kritéria na odbornou i prezentační stránku a účinkující byli kvalitně připraveni a schopni adekvátně a pohotově reagovat na otázky i kritiku posluchačů. Publikum ocenilo u přednášejících také srozumitelné a kultivované vystupování, schopnost obhájit svá stanoviska k daným problémům a celkově vyjádřit svůj názor, což jen umocňovalo dojem, že se vystupující v tématech skutečně orientují.

Ocenění by si nepochybně zasloužili všichni prezentující, avšak vítěz mohl být pouze jeden. Po obtížném rozhodování první místo získala práce studentky třetího ročníku jednooborové psychologie Soni Tiché Nadané děti předškolního věku z pohledu učitelů mateřských škol. Druhé místo obsadila Natálie Malá s prací Strategie regulace emocí ve vztahu k osobnostním rysům v období mladší dospělosti a na bronzové příčce se umístila Veronika Bilanová a její příspěvek Kvalita života rodičů dětí s poruchou autistického spektra. Ta navíc obdržela i cenu publika. Všechny tři studentky získaly finanční odměnu a odborné

publikace členů katedry. Velkým přínosem však určitě byla pro všechny prezentující i cenná zpětná vazba.

Veronika Bilanová navíc prezentovala Katedru psychologie FF OU na 15. Mezinárodních psychologických studentských dnech, které se letos konaly 14. a 15. května na Katedře psychologie FF Univerzity Karlovy v Praze.

Závěrem už zbývá jen poděkovat vedení katedry, bez kterého by se konference uskutečnit nemohla. Velký dík patří samozřejmě též všem odvážným studentům, kteří byli ochotni na akademické půdě vystoupit, a v neposlední řadě i pozornému publiku.

Anotace prezentací

Individuální determinanty ovlivňující přímou interakci učitele a studenta ve výuce na vysoké škole

(Individual determinants of direct interaction between teacher and student in education at the University)

Daniel Cabák, Pedagogika-psychologie, 2. Ročník

Příspěvek popisoval individuální determinanty, které mohou mít vliv na přímou interakci studenta a učitele ve výuce a seznámil s průběžnými výsledky probíhajícího výzkumu. Na základě teoretických poznatků lze předpokládat úzkou vazbu některých individuálních charakteristik a interakce v dialogických formách výuky. Individuální determinanty jsou chápány jako biologické, psychologické a sociální faktory, které mohou mít vliv, jak uvádí odborná literatura, na interakci v dialogických formách výuky na vysoké škole. Posouzení individuálních determinant je výsledkem sebehodnocení studentů. Interakce studenta a učitele byla v příspěvku popisována podle modelu IRF - Inicie, Replika, Feedback. V rámci výzkumné studie byl zjištěn subjektivní názor studentů, zda jsou dostatečně iniciováni v dialogických formách výuky na vysoké škole a zda jim tato forma výuky vyhovuje. Závěr příspěvku byl věnován interpretaci výsledků o potřebě interakce studentů – repliky na učitelovu otázku či vyjádření vlastního názoru.

Nadané děti předškolního věku z pohledu učitelek mateřských škol

(Gifted children of pre-school age of nursery teachers' point of view)

Soňa Tichá, Psychologie, 3. Ročník

Příspěvek byl věnován nadaným předškolním dětem, a to z pohledu učitelů mateřských škol. Seznámil s pojmem a modely nadání, charakterizoval specifické projevy nadaných dětí, a to zejména v kontextu mateřské školy. Součástí příspěvku byl popis možností vyhledávání či identifikace nadaných dětí v předškolním věku. Dotazníkem CGS – Škála charakteristik nadání - aplikovaném v několika mateřských školách v Ostravě byly získány údaje o tom, jak učitelé nadání u dětí předškolního věku vnímají. Empirická část příspěvku informovala o

výsledcích od sedmi učitelek (ze čtyř mateřských škol), které vyplnily dotazníky o 143 dětech. Ty byly podrobeny statistické analýze (studentův t-test, analýza rozptylu). Ukázaly, že učitelky mateřských škol označily jako nadané 53% dětí, přitom výsledné skóry v dotazníku CGS ukázaly, že nadprůměrného výsledku dosáhlo 18 % dětí a výrazně nadprůměrné bylo 1 % dětí. Statisticky významné jsou také rozdíly v celkovém dosaženém skóru CGS jak mezi jednotlivými mateřskými školami, tak mezi jednotlivými třídami. Závěr příspěvku byl věnován diskusi o výsledcích. Její součástí byly také návrhy pro příští výzkum.

Smysl práce učitelů ZŠ a jejich pracovní angažovanost

(Work meaningfulness and work engagement of teachers of primary school)

Bc. Aneta Bajgarová, Bc. Adéla Rašíková, Učitelství pro SŠ, 1. ročník

Příspěvek se zabýval teoreticky i prakticky aktuální problematikou možných souvislostí pracovní smysluplnosti a pracovní angažovanosti v učitelské profesi. Smysluplnost práce můžeme definovat jako pochopení obsahu a hodnoty práce. Pracovní angažovanost vymezujeme jako aktivní osobní účast na určité pracovní záležitosti, ději, jevu či procesu. Angažovaný člověk pracuje s elánem a vitalitou. Je aktivní, schopný a ochotný řešit nejrůznější problémy organizace včetně aktivit přesahujících rámec běžných pracovních povinností. Součástí příspěvku byly interpretace některých dat získaných ve vlastním výzkumu, jehož se zúčastnilo 78 respondentů – učitelů základních škol na Ostravsku. Data byla získána pomocí dotazníků The Work and Meaning Inventory (WAMI), který obsahuje 10 položek se škálou odpovědí 1-5, a Utrecht Work Engagement Scale (UWES), obsahující 17 položek a škálu odpovědí 0-6. Závěr prezentace byl věnován dosavadním výsledkům výzkumu a informacím o plánovaném rozšíření výzkumného souboru.

Pracovní spokojenost učitelů gymnázií a jejich angažovanost v povolání

(Job satisfaction of teachers of gymnasium and their involvement to the profession)

Bc. Sandra Ščudlová, Učitelství pro SŠ, 1. ročník

Příspěvek byl věnován aktuální otázce možných souvislostí pracovní spokojenosti a pracovní angažovanosti středoškolských učitelů působících na gymnáziu. Obecně lze na pojem spokojenost nahlížet jako na subjektivní hodnocení rozmanitých jevů, stavů činností a objektů, včetně sebe samého, jež je pociťované jako zážitek postihnutelný na škále libě-nelibě, či zadostiučinění za dosavadní práci. Na základě teoretických poznatků je možné předpokládat souvislost mezi spokojeností a pracovní angažovaností, jakožto ochotou a schopností učitelů přispět k úspěchu školy, na níž působí, a současně i k efektivnímu rozvoji studentů prostřednictvím soustavné, udržitelné podpory a nadšení pro práci. Prezentován byl rozbor dat získaných výzkumnou sondou realizovanou na ostravských gymnáziích za účasti cca padesáti respondentů z řad jejich učitelů. Vztahy mezi pracovní spokojeností a pracovní angažovaností byly zjišťovány za pomoci Inventáře pracovní a osobní pohody (UWES) a Dotazníku životní spokojenosti, se záměrem nalézt významnou úroveň vzájemných souvislostí. Závěr prezentace byl věnován diskusi o výsledcích a budoucím rozšíření výzkumu.

Teoretické a diagnostické aspekty narcismu a machiavelismu

(Theoretic and diagnostic aspects of narcissism and Machiavellianism)

Mgr. Vladimír Sácký, Psychologie, 2. ročník

Příspěvek stručně popisoval podstatu teoretických osobnostních konstruktů narcismu, machiavelismu a empatie a jejich vzájemných vztahů. Adaptivní narcismus je obecně definován jako dispozice udržet relativně pozitivní sebepojetí, zatímco maladaptivní narcismus je charakterizován tendencí udržovat vysokou úroveň sebepojetí nepřiměřeným způsobem chování. Machiavelismus lze vymezit jako sklon manipulovat druhými lidmi za účelem osobního zisku, který směřuje často proti jejich zájmům. Empatie je chápána jako osobnostní dispozice vcítit se a vmyslet se do prožívání a chování druhých lidí. Příspěvek současně informoval o plánovaném empirickém výzkumu těchto proměnných, dekomponovaných na jednotlivé facetu, který v nejbližší době má proběhnout u souboru studentů lékařské fakulty. Na základě teoretických poznatků lze předpokládat, že všechny konstrukty budou vykazovat vysokou úroveň vzájemných souvislostí, tj. že machiavelismus a narcismus budou korelovat pozitivně a oba konstrukty budou současně negativně korelovat s empatií.

Diskriminace na základě sexuální orientace

(Discrimination based on sexual orientation)

Jana Gregorová, Psychologie, 3. ročník

Příspěvek byl věnován problematice diskriminace na základě sexuální orientace. Přiblížil problematiku diskriminace, a to jak z pohledu veřejnosti (heterosexuálně orientovaná společnost), tak z pohledu homosexuálů. Pro získání dat byl využit upravený dotazník Sexuální diskriminace (Pechová, 2009) a také vlastní (vytvořený) dotazník pro heterosexuální veřejnost. Soubor tvořili heterosexuálové a homosexuálové, přičemž průměrný věk u homosexuálů činil 29,5 let a u heterosexuálů 31,5 let. Výsledky v tomto vzorku ukázaly výskyt diskriminace u heterosexuálů, a to v oblasti adopce, školství a zdravotnictví. Vzorek homosexuálů uvedl vnímanou diskriminaci, a to převážně v občanských sdruženích a barech. Závěr příspěvku byl věnován diskusi o výsledcích. Její součástí byly také návrhy pro budoucí výzkum.

Strategie regulace emocí ve vztahu k osobnostním rysům v období mladší dospělosti

(Emotion regulation strategies in relation to personality traits in period of young adulthood)

Natálie Malá, Psychologie, 3. ročník

Příspěvek se zabýval studiem vztahů mezi strategiemi regulace emocí a osobnostními rysy v období mladší dospělosti. V rámci prezentace byl popsán procesuální model od J. J. Grosse, zaměřený na strategie regulace emocí – potlačení a přehodnocení. Následovaly informace o emoční inteligenci jako o rysu osobnosti, a také o relativně novém pojetí osobnostních dimenzí na základě HEXACO modelu, kde byly porovnány rozdíly mezi tímto pojetím a pětifaktorovou teorií osobnosti (Big Five). Příspěvek současně informoval o realizaci empirického výzkumu, který proběhl u vysokoškolských studentů v období mladší dospělosti.

V závěru prezentace byla poskytnuta data získaná prostřednictvím tohoto výzkumu a jejich interpretaci.

Kvalita života rodičů dětí s poruchou autistického spektra

(Quality of life of autistic children parents)

Veronika Bilanová, Psychologie-Biologie, 3. ročník

Příspěvek byl zaměřen na problematiku kvality života rodičů dětí s poruchou autistického spektra. Cílem práce bylo zjistit, jaké aspekty kvality života jsou nejvíce ovlivněny v důsledku dlouhodobé péče a jaké podmínky by tuto péči usnadnily. Péče o dítě s PAS představuje pro rodiče zátěž a potíže spojené především s hledáním vhodných školských a sociálních zařízení, které poskytují služby pro děti a umožňují jim tak vyplnit volný čas. Obtížné je často také hledání lékařů, kteří by k dětem s PAS uměli adekvátně přistupovat. V důsledku této péče jsou velmi ovlivněny i rodinné vztahy, a to jak mezi partnery, tak i v širším příbuzenstvu. Výzkumný vzorek byl tvořen šesti manželskými páry, které pečují o jedno či více dětí s diagnózou PAS. Prostřednictvím rozhovorů vedených s každým partnerem zvlášť, byla získána data, která byla následně porovnáвана s výsledky jak zahraničních, tak českých studií.

Doc. PhDr. et Mgr. Maria Vašutová, PhD.